

Alkany

Reaktivita – procvičování:

- 1) V jakém hybridním stavu se nachází atom uhlíku v alkanech? Vysvětli na příkladu:

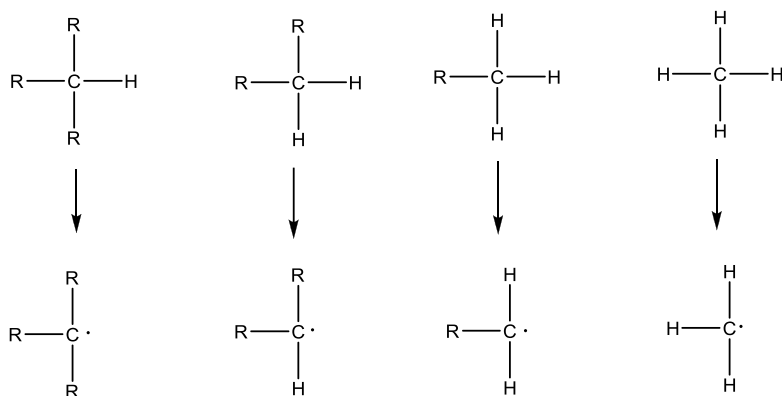
sp^3

- 2) Vysvětli, proč jsou alkany považovány za velmi málo reaktivní.

Nepolární vazby

3) Reaktivita vazby C-H při radikálové substituci:

Následující schéma vyjadřuje vznik alkylových radikálů.

terciární

sekundární

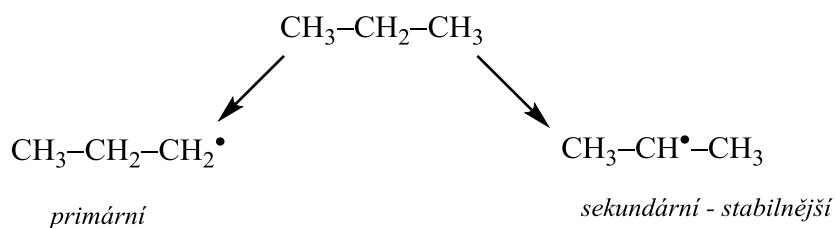
primární

- a) Rozděľ alkylové radikály na primární, sekundární a terciární.

- b) Seřad' je podle reaktivity a vysvětli proč.

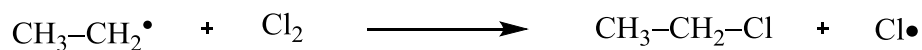
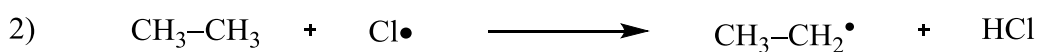
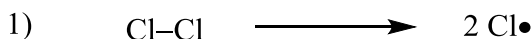
terciární > sekundární > primární

- c) Napiš vzorec primárního a sekundárního radikálu odvozeného od propanu.

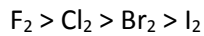

4) Chlorace ethanu:

- a) Rozepiš mechanismus chlorace ethanu. Uved' katalyzátor – *UV/ zvýšená teplota/ iniciátor*

b) Seřad' následující halogeny Br₂, I₂, F₂, Cl₂ podle reaktivity při radikálové substituci.

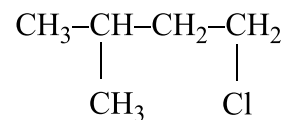
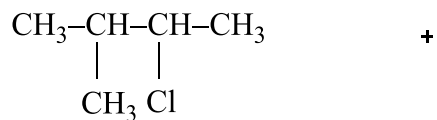
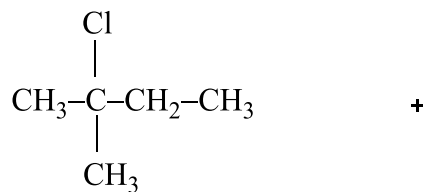
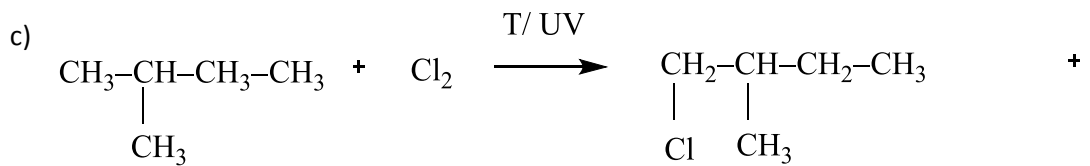
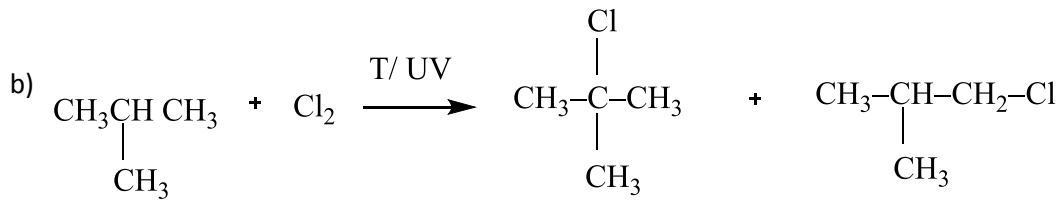
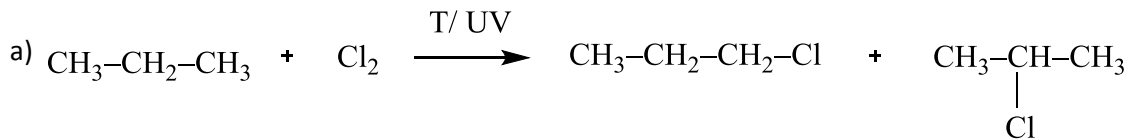

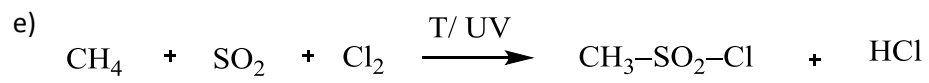
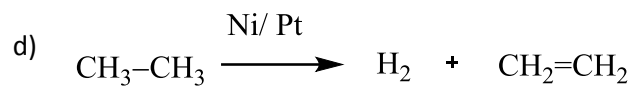
c) Proč se v praxi nepoužívá fluor? Proč je nepoužívá i jód?

Fluor je velmi agresivní oxidační činidlo → S_R by byla silně exotermická a obtížně kontrolovatelná.

Reakce jodu s alkyly je endotermická a za běžných podmínek neprobíhá.

5) Doplň produkty reakcí:

f) *Radikálová substituce u nenasycených uhlovodíků – vyhledej v literatuře:

